

SITOWISE

Sitowise Oy

Pornaisten liikuntapaikkaselvitys

Päiväys

14.9.2022

Laatija

Takala, Riola, Winogradow, Mäkelä, Niemi

14.9.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
1.1	Työn tavoitteet.....	3
1.2	Työn rajaukset	3
1.3	Työmenetelmät	4
2	Pornaisten liikuntapalveluverkon nykytila	6
2.1	Liikuntapaikkojen karttaesitykset.....	6
2.2	Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja esteettömyys.....	6
2.3	Keskeisimmät liikuntapaikat käyttäjäryhmittäin	7
2.4	Tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin	10
3	Pornaisten liikuntapalveluverkon kehittäminen	14
3.1	Uusien liikuntapaikkojen tarve ja sijainti	14
3.2	Nykyisten liikuntapaikkojen kehittäminen ja kunnostaminen	18
3.3	Mitä uusia lajeja tulisi voida harrastaa Pornaisissa	19
4	Kuntokartoituksen havainnot ja tulokset.....	20
4.1	Yleistä	20
4.2	Kuntoluokkien jakautuminen	20
4.3	Korjaussuositukset ja -kustannukset	21
5	Johtopäätökset ja jatkosuositukset	22
6	Liitteet	23

14.9.2022

1 Johdanto

1.1 Työn tavoitteet

Työn tavoitteena on laatia Pornaisten kunnalle liikuntapaikkasuunnitelma, joka ohjaa liikuntapaikkojen kehittämistä Pornaisissa vuosina 2022–2030. Suunnitelmassa esitetään olemassa olevien liikuntapaikkojen nykytilanne peruskorjaus- ja parannustarpeineen, sekä jatkotoimenpide-ehdotuksia vanhojen liikuntapaikkojen kunnostus- ja kehittämistarpeille sekä uusien liikuntapaikkojen rakentamiselle.

Työn yhteydessä laaditaan liikuntapaikkojen nykytilaselvitys, toteutetaan nykyisten liikuntapaikkojen kuntokartoitukset sekä toteutetaan eri käyttäjäryhmille kohdennetut kyselyt, jossa selvitetään eri käyttäjäryhmien näkemyksiä Pornaisten liikuntapaikkojen nykytilanteesta ja mahdollisista korjaus- ja kehitystarpeista. Nykytilaselvityksessä esitetään kartalla paikalliset ja alueelliset liikuntapalvelut. Liikuntapaikkojen palveluista ja olosuhteista on laadittu luettelo, jossa esitetään muun muassa kohteen nimi, käyttötarkoitus ja laajuustiedot. Kuntokartoitukset sisältävät kuntokartoittajan kohdekohtaiset havaintokortit. Selvitystyössä tuodaan esiin myös kuntalaisten toiveet ja tarpeet tulevaisuuden liikuntapaikoille. Kyselyiden avulla on kartoitettu kunnan eri käyttäjäryhmien mielipiteitä Pornaisten liikuntapaikkojen nykykunnosta ja kehittämistarpeista.

Työvaiheiden tulokset on raportoitu osana liikuntapaikkasuunnitelmaa ja niiden ohessa on otettu kantaa tulevaisuuden liikuntapaikkatarpeisiin. Nykyisten liikuntapaikkojen kunnostustarpeet on yksilöity liikuntapaikan käyttöasteen ja kunnostuksen kiireellisyyden perusteella. Suunnitelman tavoitteena on mahdollistaa Pornaisten kunnalle edellytykset luoda kuntalaisia entistä paremmin palveleva liikuntaverkko ja antaa päättäjille tietoa sen kehittämisestä ja ylläpitämisestä tulevaisuudessa.

1.2 Työn rajaukset

Liikuntapaikkaselvitys on laadittu ohjaustyökaluksi kunnan liikuntapaikkoja koskevia jatkotoimenpiteitä varten. Liikuntapaikoiksi on tässä selvitystyössä katsottu niin perinteisessä mielessä määritetyt liikuntapaikat, kuten palloilukentät, kuin myös esimerkiksi eläinurheiluun liittyvät paikat, kuten koirapuistot. Myös uimarannat ja kuntopolut on luokiteltu liikuntapaikoiksi. Kuntokartoitusten sekä peruskorjaus- ja parannustarpeiden osalta tarkastelussa on keskitytty Pornaisten kunnan alueella sijaitseviin, kunnan ylläpitämiin liikuntapaikoihin. Yksityiset, Pornaisten kunnan alueella sijaitsevat liikuntapaikat on rajattu pois nykytilaselvityksestä ja kuntotutkimuskartoituksista, mutta niiden käytettävyyttä kuntalaisten keskuudessa on kartoitettu kyselyiden avulla. Sen sijaan nykytilaselvityksessä ja kartta-aineistossa on haluttu tuoda esiin myös lähikuntien (Mäntsälä, Askola, Porvoo, Sipoo, Kerava, Järvenpää, Tuusula) liikuntapaikat, sekä kevyen liikenteen reitit. Seudullisen tarkastelun osalta kartta-aineistossa on esitetty Uudenmaan liikuntareitit sekä virkistysalueet.

Kyselyissä on selvitetty myös kunnan tulevaisuudessa kaavailemien investointikohteiden, kuten monitoimihallin ja lasten liikennepuiston tarpeellisuutta sekä mahdollisia muita esiin nousevia kehitystoiveita. Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen on otettu kantaa kyselyissä ilmenneiden

14.9.2022

tarpeiden näkökulmasta. Lähikuntien liikuntapaikkojen käytettävyyttä on niin ikään kartoitettu kyselyissä ja vaikutusta näiden osalta Pornaisten liikuntapalveluiden tulevaisuuden kehittämiseen on analysoitu jatkosuosituksissa.

1.3 Työmenetelmät

Nykytilaselvitys

Nykytilaselvityksen tarkoituksena on havainnollistaa Pornaisten paikalliset, alueelliset ja seudullisesti merkittävät liikuntapaikat. Työhön valitut liikuntapaikkatiedot on kerätty Jyväskylän yliopiston avoimesta LIPAS-tietokannasta (Liikuntapaikat.fi), joka sisältää ajankohtaisen tiedon Suomen julkisista liikuntapaikoista ja virkistyskohteista. Työssä on hyödynnetty LIPAS-aineiston piste-, viiva ja aluemuotoista dataa. Lisäksi selvityksessä on hyödynnetty Väyläviraston avointa dataa kävely- ja pyöräilyväylistä.

Tietokannoista saatujen paikkatietoaineistojen pohjalta on laadittu kartta-aineistoja, jotka havainnollistavat Pornaisten ja sen lähikuntien liikuntapaikkaverkostoja sekä seudullisesti merkittäviä ulkoilureittejä ja virkistysalueita. Liikuntapaikkajaottelu noudattelee Pornaisten karttapalvelussa esitettyä kategorisointia. Valmiiden kymmenen eri liikuntapaikka- ja viiden eri liikuntareittikategorian lisäksi on toteutettu muita kategorialuokkia Pornaisten kunnan alueen ulkopuolella sijaitsevista liikuntatoiminnoista. Työssä käytetty luokittelu liikuntapaikoista on esitetty liitteessä 1.

Työn yhteydessä toteutetut karttojen liitteet täydentävät informaatiota liikuntapaikoista. Karttaliitteet on rakennettu LIPAS-tietokannasta saadun datan pohjalta ja esitetty excel-muodossa liitteissä 2. Lisäksi niihin on täydennetty verkosta löytyvää avointa tietoa liikuntapaikoista sekä Pornaisten kohteiden osalta kuntokartoitusten ohessa tehtyjä havaintotietoja.

Kyselyt

Liikuntapaikkojen nykykunnosta, kehitystarpeista ja eri käyttäjäryhmien toiveista teetettiin työn aikana kyselytutkimus. Surveypal-ohjelmalla toteutetun kyselyn jakamisesta ja mainostamisesta vastasi pääosin kunta. Kyselyitä jaettiin sekä suoraan eri käyttäjäryhmille että hyödyntäen sosiaalista mediaa. Kyselyitä laadittiin yhteensä viisi kappaletta; Pornaisten varhaiskasvatuksen henkilökunnalle ja opettajille, yläkoulun oppilaille, Pornaisten ja sen lähialueen asukkaille, urheiluseuroille sekä Pornaisten kunnan yrittäjille. Kyselyiden sisältö suunniteltiin yhdessä hankkeen ohjausryhmän kanssa räätälöiden ne kunkin kohderyhmän liikuntatarpeita ja -toiveita vastaavalla tavalla.

Kyselyissä kartoitettiin kohderyhmien näkemyksiä liikuntapaikkojen kunnosta, kehitystarpeista, saavutettavuudesta, esteettömyydestä sekä turvallisuudesta. Ilmenneitä korjaustarpeita eri kohteiden osalta hyödynnettiin osana kuntokartoituksen toteuttamista. Kyselyiden avulla pyrittiin myös selvittämään eri ryhmien tarvetta kunnan kaavailemille liikuntaa tukeville investoinneille kuten monitoimihallille ja lasten liikennepuistolle. Lähikuntien liikuntapaikkojen käytettävyyttä selvitettiin tavoitteena tarkastella minkälaisia investointeja Pornaisten kunnan tulisi

14.9.2022

tulevaisuudessa tehdä omien liikuntapaikkojensa kehittämiseksi esimerkiksi monitoimihalliin sijoitettavien toimintojen osalta. Tietoa haluttiin myös leikkipuistojen toiminnallisuuden kehittämistä varten. Kyselyillä pyrittiin selvittämään myös naapurikuntien liikuntapaikkojen sekä yksityisten liikuntapaikkojen käyttöastetta eri liikuntapalveluille.

Kyselyt olivat auki kesällä 2022 ja niihin saatiin vastauksia yhteensä 147 kappaletta. Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle ja opettajille suunnattuun kyselyyn saatiin vastauksia 23 kappaletta, yläkoulun oppilaiden kyselyyn 25 kappaletta, Pornaisten ja sen lähialueen asukkaiden kyselyyn 83 kappaletta, urheiluseurojen kyselyyn 10 kappaletta ja yritysten kyselyyn 6 kappaletta. Eri kohderyhmien kyselyiden rungot ja kyselyiden raaka-aineistot on toimitettu tilaajalle loppuraportin yhteydessä. (liite 3). Ahkerimpia vastaajia olivat ikäluokaltaan 30–49-vuotiaat kuntalaiset ja keskimääräinen vastaaja harrasti liikuntaa 3–5 kertaa viikossa.

Kuntokartoitus

Kuntokartoitus käsitti ennalta valittujen 20:n liikuntapaikan kunnan sekä korjaustarpeiden kartoituksen. Kartoitukseen pyrittiin valikoimaan ennalta tiedossa olevat heikkokuntoisimmat liikuntapaikat.

Kartoituksen tavoitteena oli selvittää liikuntapaikkojen nykyinen kunto sekä korjaustarpeet ja niiden kiireellisyys seuraavan 10-vuoden ajanjaksolla (Pitkän tähtäimen suunnitelma). Kuntokartoituksen perusteella suositelluille toimenpiteille annettiin karkeat kustannusarviot.

Kartoituksen yhteydessä kiinteistön liikuntapaikat luokiteltiin kuntoluokkiin 1–5 (KL1 – KL5) (taulukko 1). Kuntoluokka määrittää korjaustarpeiden kiireellisyysasteen sekä osittain vaurioiden ja/tai puutteiden laajuuden. Liikuntapaikkakohtaisia kuntoluokituksia tarkasteltaessa tulee huomioida, että liikuntapaikassa oleva yksittäinen vaurio tai puute voi vaikuttaa koko paikan kuntoluokitukseen. Näin ollen uusikin liikuntapaikka voi saada kuntoluokituksen KL1, KL2 tai KL3, jos tilassa havaitaan jokin merkittävä puute tai rakenteet ovat vaurioituneet/ikäntyneet keskimääräistä nopeammin.

Taulukko 1

Liikuntapaikkojen kuntoluokitus ja luokituksen mukainen toimenpidearvio

Kuntoluokka	Kunto	Kuntoluokitus kuvaus
KL1	Heikko	Välineiden, rakenteiden tai alueen uusiminen 1–2 vuoden kuluessa
KL2	Välttävä	Välineiden, rakenteiden tai alueen uusiminen 2–5 vuoden kuluessa
KL3	Tyydyttävä	Välineiden, rakenteiden tai alueen uusiminen 5–10 vuoden kuluessa tai huoltokorjaus 1–5 vuoden kuluessa
KL4	Hyvä	Välineiden, rakenteiden tai alueen huoltokorjaus 5–10 vuoden kuluessa
KL5	Uutta vastaava	Ei toimenpiteitä 10 vuoden kuluessa

14.9.2022

Pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) käsittää seuraavan 10-vuoden ajalle kuntokartoituksen perusteella esitettävät jatkotoimenpiteet. Pitkän tähtäimen suunnitelmassa huomioidaan kunnossapito-, ylläpito- ja korjaustoimenpiteet. Korjaussuositusten kustannukset eivät sisällä ns. tasoa parantavia toimenpiteitä. Kustannukset ovat karkeita arvioita, eivätkä sisällä mahdollisia suunnittelu-, rakennuttamis- ja valvontakustannuksia. Tarkat korjauskustannukset voidaan arvioida vasta rakennuttamisvaiheessa.

Pitkän tähtäimen suunnitelmaa laadittaessa huomioidaan kuntoluokitus, mutta rakenteen tai tilan ollessa vähäisellä käytöllä tai vaurioiden ollessa ainoastaan esteettisiä, ei korjausta välttämättä esitetä tehtäväksi kuntoluokituksen mukaisessa aikataulussa. Tällöin pyrkimyksenä on aikatauluttaa korjauksia teknisten tarpeiden mukaisesti huomioiden kuitenkin taloudellisuus, jolloin voidaan esteettisistä syistä tehtäviä korjauksia siirtää kunnossapitojaksossa sopivampaan ajankohtaan.

2 Pornaisten liikuntapaikkojen nykytila

2.1 Liikuntapaikkojen karttaesitykset

Pornaisten kunnan liikuntapalveluverkko koostuu 42 liikuntapaikasta sekä kunnan alueella sijaitsevista liikuntareiteistä. Pornaisten liikuntapaikat on tässä työssä esitetty kahdella eri kartalla. Ensimmäisellä kartalla on esitetty kaikki Pornaisten kunnan alueella sijaitsevat liikuntapaikat ja -reitit sekä kevyen liikenteen väylät. (Liite 4). Suurin osa kunnan liikuntapaikoista keskittyy Pornaisten keskustan alueelle ja ne on esitetty tarkemmin omassa kartassaan. (Liite 5). Muita keskittymiä alueen liikuntapaikoissa ovat Pornaisten kaksi peruskoulua, Parkkojan ja Mika Waltarin koulut.

Lähikuntien (Mäntsälä, Askola, Porvoo, Sipoo, Kerava, Järvenpää, Tuusula) alueella esiintyy 934 liikuntapaikkaa ja ne on esitetty omissa kartoissaan (Liite 6). Lähikuntien liikuntareitit ja kävelyn ja pyöräilyn väylät on esitetty erillisessä kartassa (Liite 7).

Seudullinen tarkastelu kattaa Uudenmaan maakunnan alueet, pois lukien Raaseporin, Hangon ja Inkoon. Seudullisesta tarkastelusta on rakennettu kartta, joka sisältää virkistysalueet ja ulkoilureitit. (Liite 8).

2.2 Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja esteettömyys

Työssä tutkittiin saavutettavuutta ja esteettömyyttä käyttäjälähtöisestä näkökulmasta. Erityisesti pyrittiin huomioimaan mahdolliset tulevat korjaus- ja jatkokehitystarpeet kunnan tarjoamien liikuntapaikkojen osalta. Työssä ei tutkittu Pornaisten liikuntapaikkojen maantieteellistä saavutettavuutta paikkatietopohjaisesti eikä analysoitu liikuntapaikkojen sijoittumista väestöön tai sen rakenteeseen nähden.

14.9.2022

Liikuntapaikkojen esteettömyyden ja saavutettavuuden tilaa selvitettiin kuntalaisille, urheiluseuroille, varhaiskasvatukselle, opettajille ja oppilaille suunnatuissa kyselyissä. Samassa kysymyksessä kartoitettiin myös liikuntapaikkojen opasteisiin mahdollisesti liittyviä kehitystarpeita. Avoimissa vastauksissa kävi ilmi, että liikuntapaikkojen esteettömyys ja saavutettavuus koetaan pääpiirteissään hyväksi. Esiin nousi kuitenkin muutamia kehityskohteita, joiden ongelmat toistuivat useissa vastauksissa. Tällaisia olivat esimerkiksi erilaiset parkkitilojen opasteisiin liittyvät ongelmat. Esimerkiksi frisbeegolfradan parkkipaikkojen opasteet koettiin vastausten perusteella puutteellisiksi. Esteettömyyteen liittyvät ongelmat nousivat esiin lähinnä kuntosalin kohdalla, jonne toivottiin sujuvaa liikkumismahdollisuutta myös pyörätuolin kanssa liikkuen. Kaikki esteettömyyteen saadut kommentit on esitetty liitteessä 9.

HUOMIOITA ESTEETTÖMYYTEEN LIITTYEN

”Lastenvaunujen tai pyörätuolin kanssa ei pääse keskustan jalkapallokentälle.”

*Kuntalainen 18- 29 v,
Pornainen*

2.3 Keskeisimmät liikuntapaikat käyttäjäryhmittäin

Käytetyimmät liikuntapaikat Pornaisissa

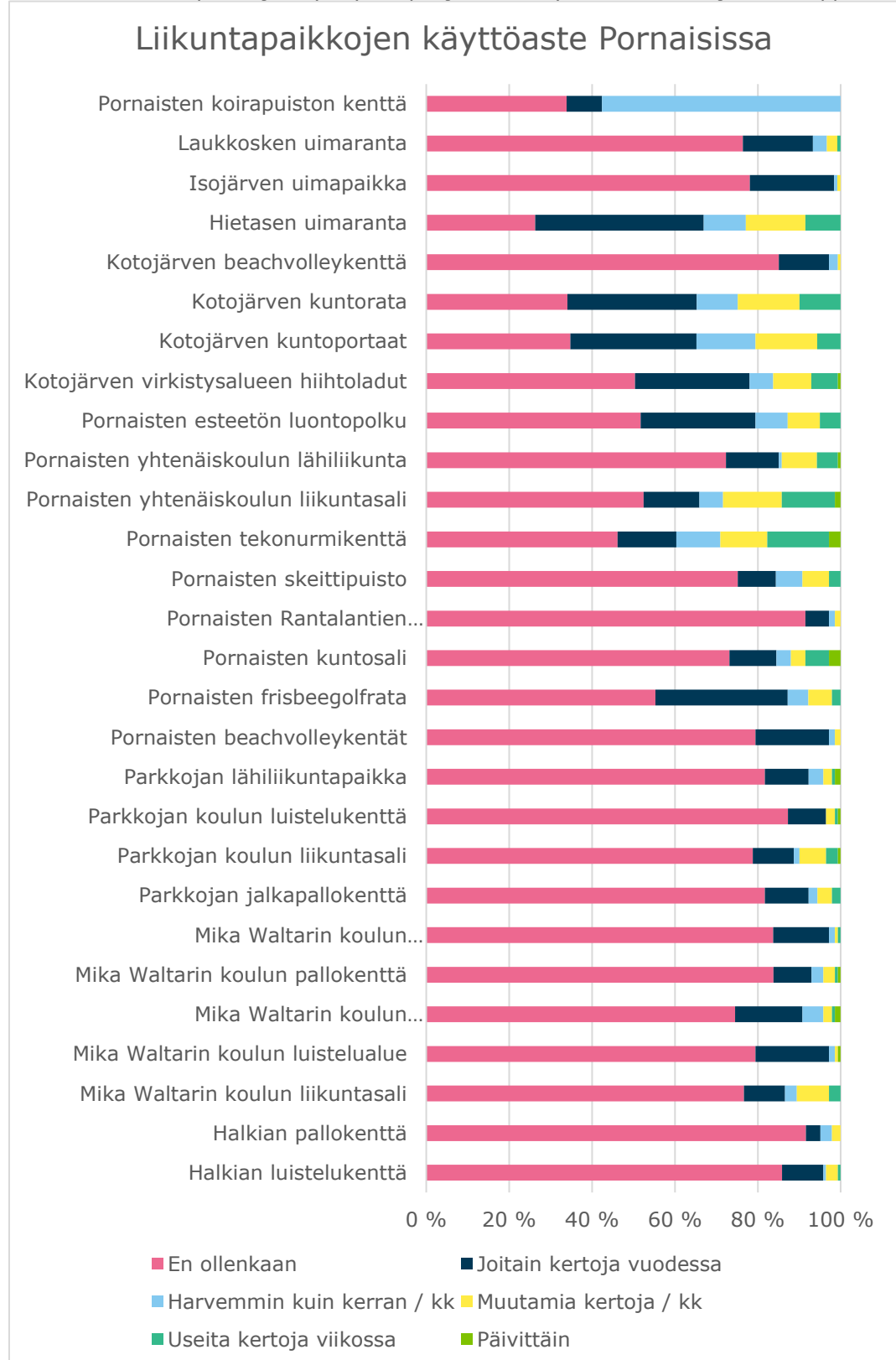
Käytetyimmiksi liikuntapaikoiksi nousivat kuntalaisten osalta Kotojärven kuntorata sekä kuntoportaat, Hietasen uimaranta sekä Pornaisten esteetön luontopolku. Opettajien sekä varhaiskasvatuksen henkilökunnan osalta käytetyimpinä paikkoina esiin nousivat etenkin oppilaitosten lähellä sijaitsevat liikuntapaikat kuten Pornaisten yhtenäiskoulun liikuntasali ja lähiliikuntapaikka. Myös Pornaisten tekonurmikenttää käytettiin ahkerasti. Yläkoulun oppilaiden osalta käytetyimmiksi paikoiksi nousivat niin ikään Pornaisten tekonurmikenttä sekä koulujen ohessa sijaitsevat liikuntapaikat. Lisäksi yläkoulun oppilaiden suosituimpia liikuntapaikkakohteita olivat Pornaisten frisbeegolfrata sekä Hietasen uimaranta. Pornaisten sisällä esiintyvien liikuntapaikkojen yhteenlaskettu käyttöaste kaikkien kyselyissä ilmenneiden vastausten osalta on esitetty taulukossa 2. (Taulukko 2).

14.9.2022

Taulukko 2

Pornaisten liikuntapaikkojen kyselyihin pohjautuva käyttöaste. Vastaajia 141 kappaletta.

14.9.2022

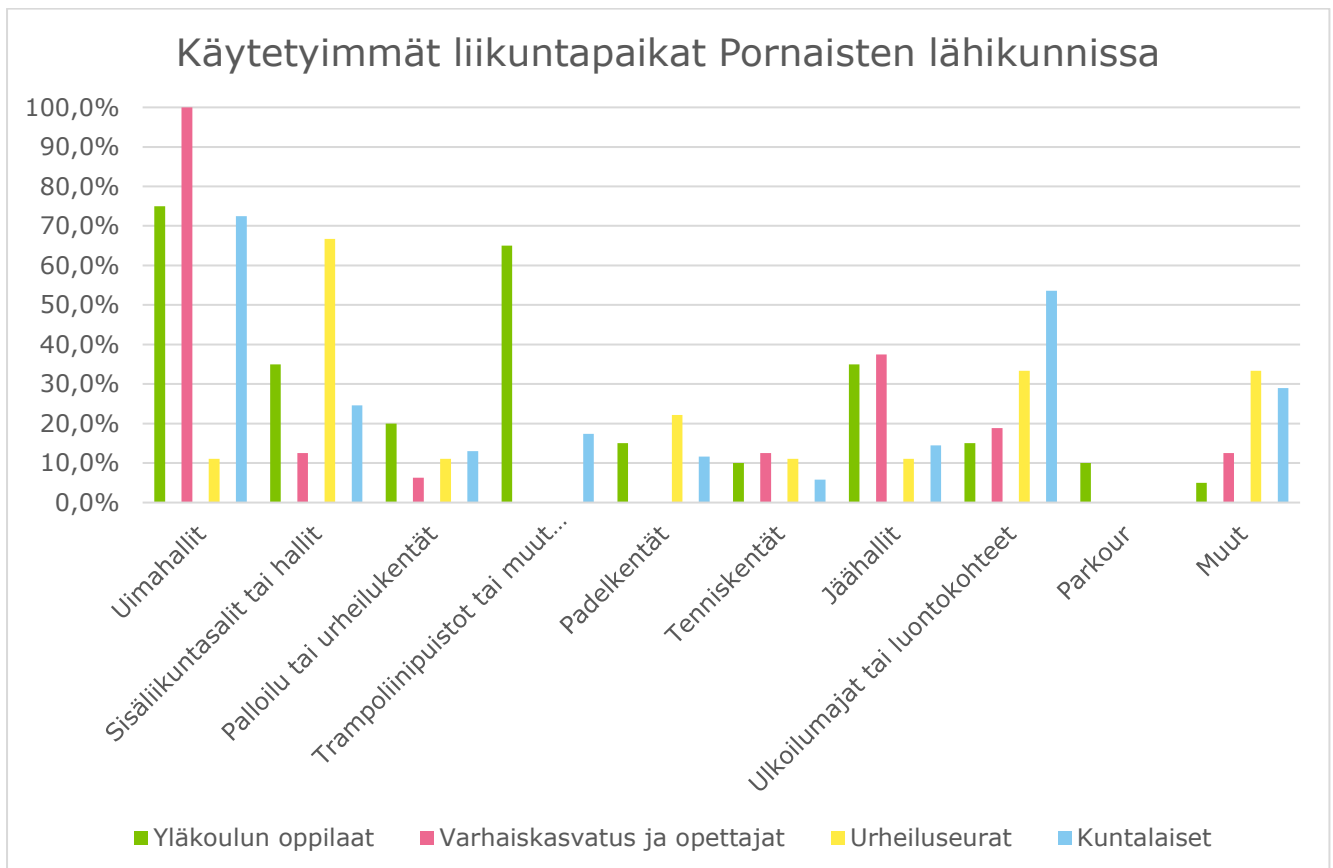
Käytetyimmät liikuntapaikat Pornaisten lähikunnissa

Kyselyissä selvitettiin myös Pornaisten lähikuntien liikuntapaikkojen käyttöastetta. Lähikuntien käytetyimmistä liikuntapaikoista esiin nousivat kuntalaisten osalta uimahallit, ulkoilumajat ja luontokohteet sekä sisäliikuntasalit. Opettajien ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan osalta korostuivat uimahallien ja jäähallien käyttö. Yläkoulun oppilaiden osalta niin ikään jäähallien ja uimahallien, mutta näiden ohella myös trampoliini- ja muiden sisäliikuntapaikkojen käyttö. Urheiluseurojen käytetyimpiä paikkoja lähikunnissa olivat sisäliikuntasalit ja hallit. Käytetyimmät liikuntapaikat lähikunnissa on esitetty taulukossa 3. (

Taulukko 3).

Taulukko 3

Käytetyimmät liikuntapaikat Pornaisten lähikunnissa. Vastauksia yhteensä 141 kappaletta.

Liikuntapaikkojen käyttöaste Uudellamaalla

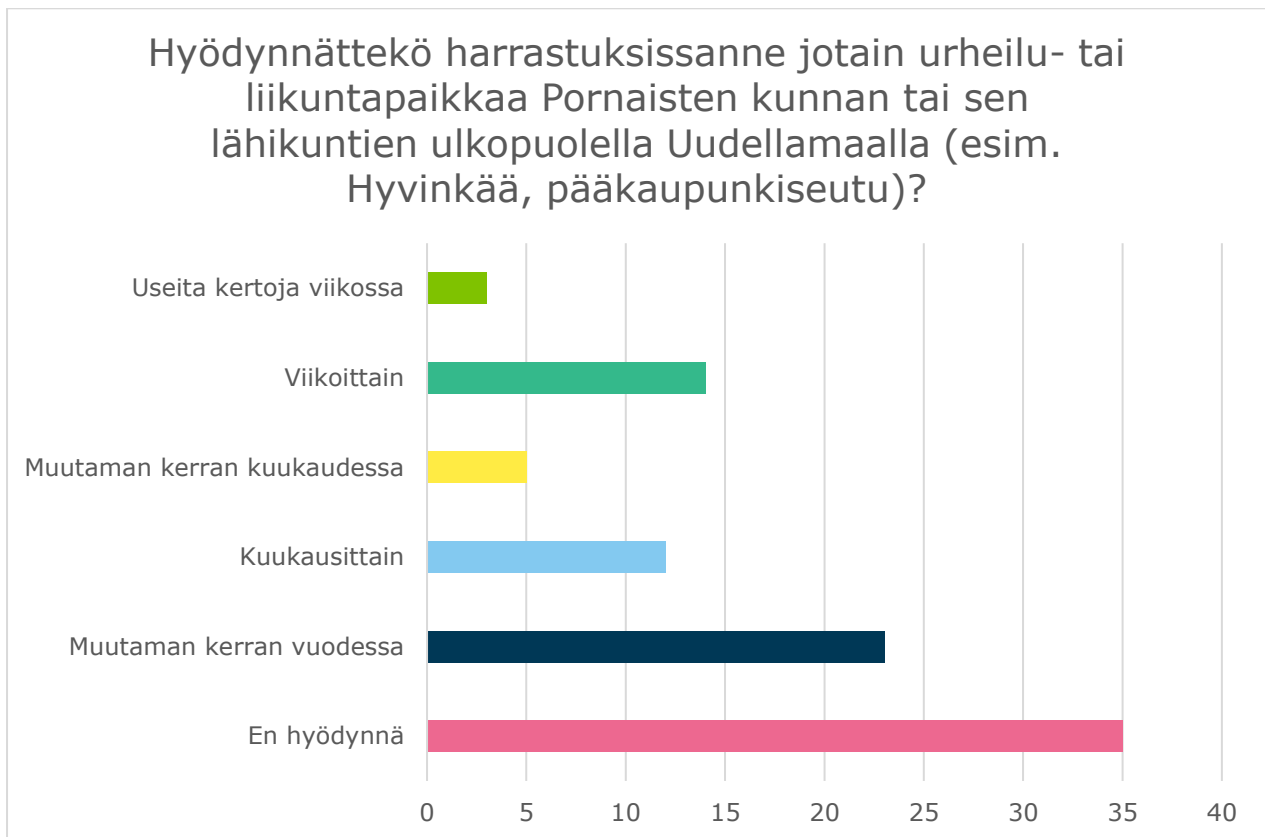

14.9.2022

Kuntalaisten käyttöastetta muille kuin Pornaisten alueella tai sen lähikunnissa sijaitseville liikuntapaikoille kartoitettiin sekä kuntalaisten että urheiluseurojen kyselyissä. Ilmeni että 92 vastaajasta 22 käytti muita kuin kunnan tai naapurikuntien palveluita muutaman kerran kuukaudessa tai useammin. Tällaisia paikkoja olivat muun muassa kuntosalit, erilaiset sisäliikuntaan tarkoitetut palloiluhallit, luontoliikuntakohteet sekä hevosurheiluun käytetyt liikuntapaikat. Liikuntapaikkojen käyttöastetta Uudellamaalla on havainnollistettu taulukossa 4. (Taulukko 4).

Taulukko 4

Liikuntapaikkojen käyttöaste Uudellamaalla. Vastaajia 92 kappaletta.

2.4 Tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin

Kunto ja monipuolisuus

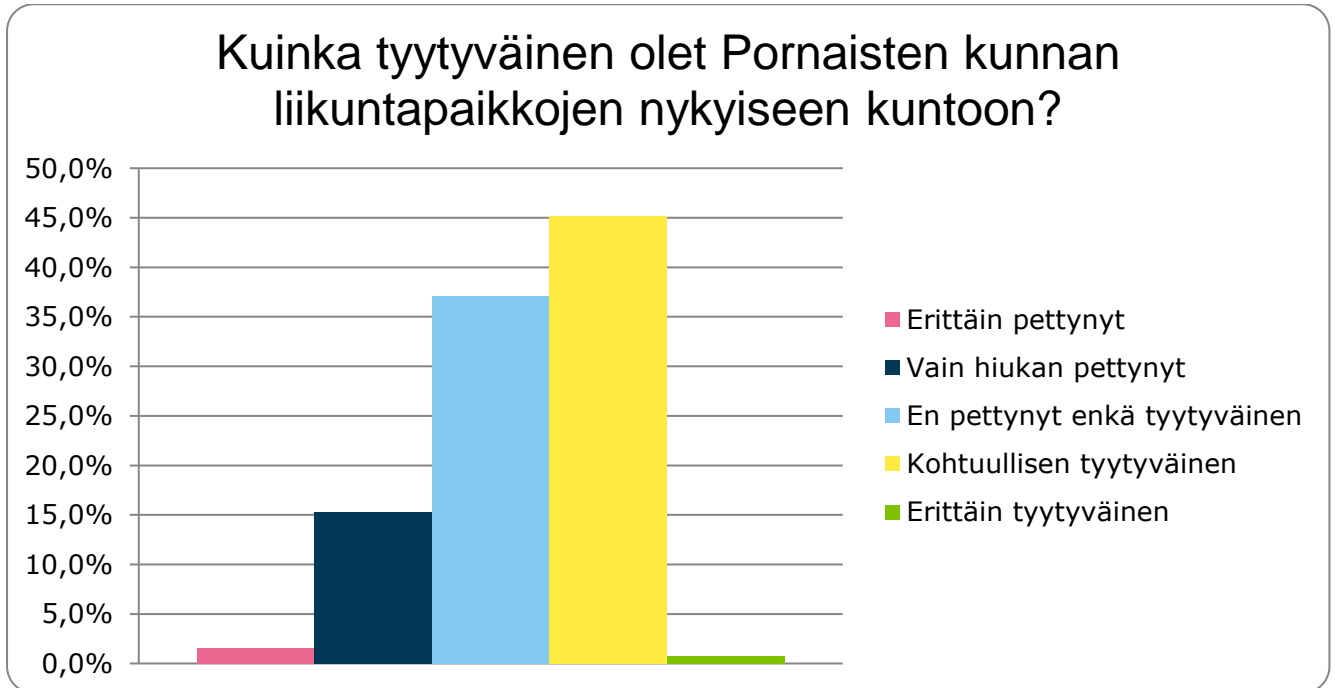
Liikuntapaikkojen nykyistä kuntoa ja monipuolisuutta kartoitettiin kyselyissä kahdella kysymyksellä. Vastauksissa kävi ilmi, että liikuntapaikkojen nykyiseen kuntoon ollaan 45 prosenttisesti kohtuullisen tyytyväisiä. Liikuntapaikkojen monipuolisuus puolestaan katsottiin kohtuulliseksi 30 prosentissa vastauksista. (Taulukko 5 ja Taulukko 6).

14.9.2022

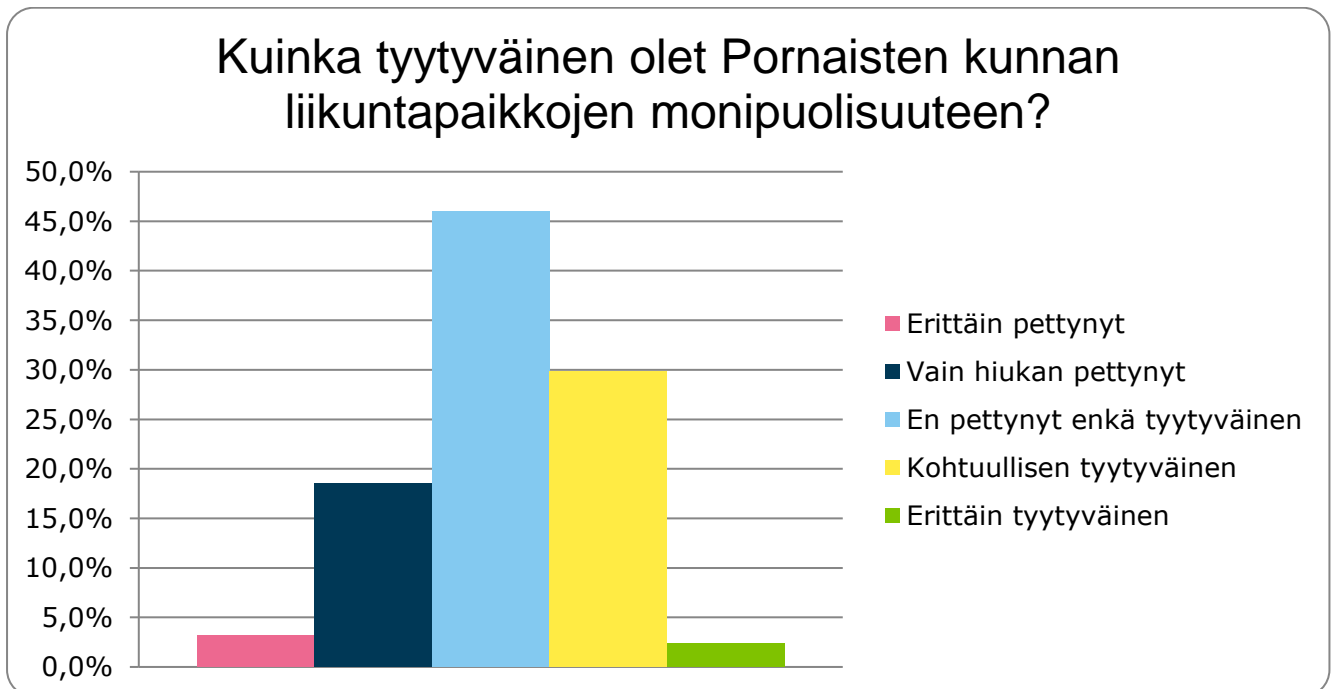
Taulukko 5

Tyytyväisyys Pornaisten liikuntapaikkojen nykyiseen kuntoon. Vastaajia 147 kappaletta.

Taulukko 6

Tyytyväisyys Pornaisten liikuntapaikkojen monipuolisuuteen. Vastaajia 147 kappaletta.

14.9.2022

Tilojen käyttöaste

Tyytyväisyyttä liikuntaolosuhteisiin kartoitettiin myös tilojen ja paikkojen käyttöasteen näkökulmasta. Pornaisten kuntalaisten vastauksissa kävi ilmi, että saatujen harrastevuorojen määrään ja ajankohtaan oltiin paikoin tyytymättömiä. Esiin nousi etenkin kuntosalien korkea käyttöaste. Paikoin koettiin, että tavalliselle liikkujalle ei ole saleilla tilaa varsinkaan suosituimpina aikoina. Myös joukkueurheiluun, kuten salibandyyiin toivottiin lisää tilakapasiteettia. Vastauksissa korostui myös mielipide siitä, että seuraurheilu varaa käyttöönsä liikaa tiloja suosituimpina aikoina iltaisin tai viikonloppuisin. Samassa urheiluseuroille suunnatussa kysymyksessä kävikin ilmi, että urheiluseurojen vastaajat kokivat olevansa yli 70 prosenttisesti tyytyväisiä saamiinsa harrastevuoroihin.

Kustannukset

Mielipidettä kunnan tarjoamien liikuntamuotojen maksuista ja kustannuksista kartoitettiin kuntalaisille suunnatussa kyselyssä. Vastauksista kävi ilmi, että liikuntapaikkojen käyttömaksut koettiin yli 50 prosenttisesti kohtuullisiksi. (Taulukko 7) . Yli puolet vastaajista oli myös valmiita korottamaan liikuntapaikkojen käyttömaksuja, mikäli sitä vaadittaisiin kunnan liikuntapalveluiden uudistamiseksi. (Taulukko 8).

HUOMIOITA TYTYVÄISYYDESTÄ PORNAINEN LIIKUNTAPAIKKOIHIN

”Hyvä, että liikuntapaikoista pidetään huolta. Vain liikunta pitää meidät pirteinä ja terveinä.”

Ala-asteen opettaja, Pornainen

”Olisi hyvä, jos tulisi enemmän harrastuksia kuin ne yleisemmät.”

Yläkoulun oppilas, Pornainen

HUOMIOITA TYTYVÄISYYDESTÄ PORNAINEN LIIKUNTAPAIKKOIHIN

”Lisäisin merkittyjä polkuja luontoliikuntaan sekä taukopaikkoja sekä maastopyöräilyn mahdollisuuksia. Uimahalli on tietysti mahtava, mutta kallis projekti.”

*Kuntalainen 30- 49 v,
Pornainen*

”Olemassa olevia tulee ylläpitää ja päivittää. Roskaaminen yksi suuri epäkohta ja ei ole riittävästi henkilökuntaa putsamaan.”

*Kuntalainen yli 65 v,
Pornainen*

14.9.2022

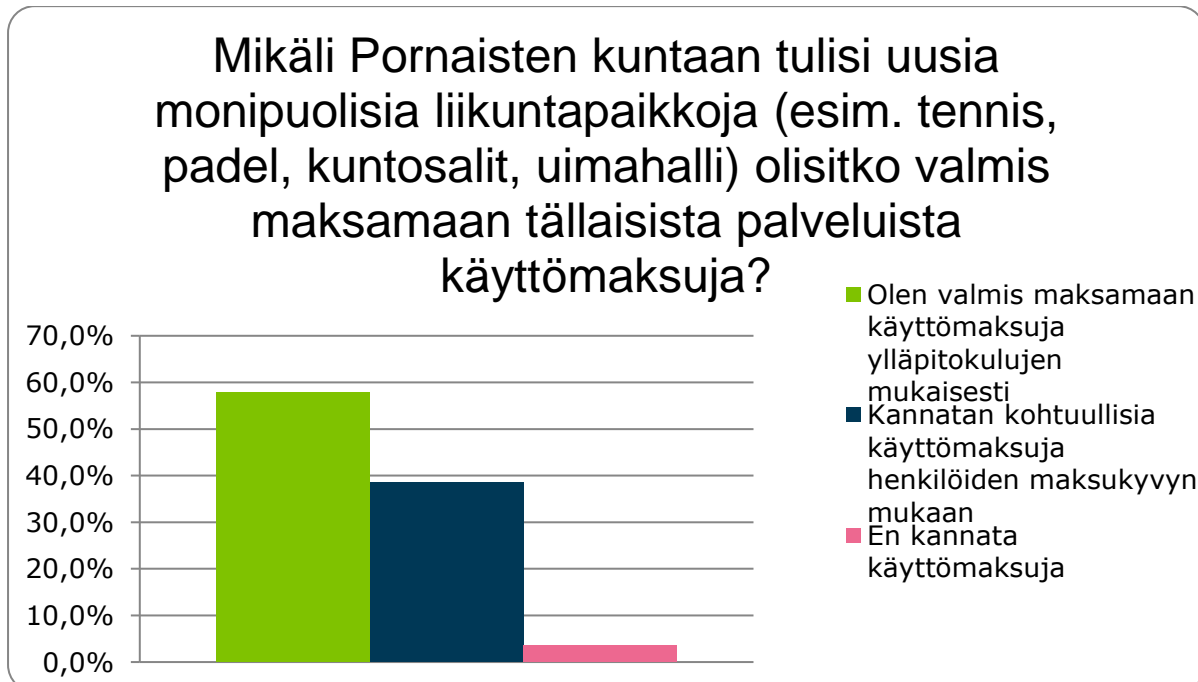
Taulukko 7

Kunnan tarjoamien liikuntapalveluiden kustannukset. Vastaajia 83 kappaletta.

Taulukko 8

Valmius kunnan liikuntamaksujen korottamiseen. Vastaajia 83 kappaletta.

14.9.2022

3 Pornaisten liikuntapaikkojen kehittäminen

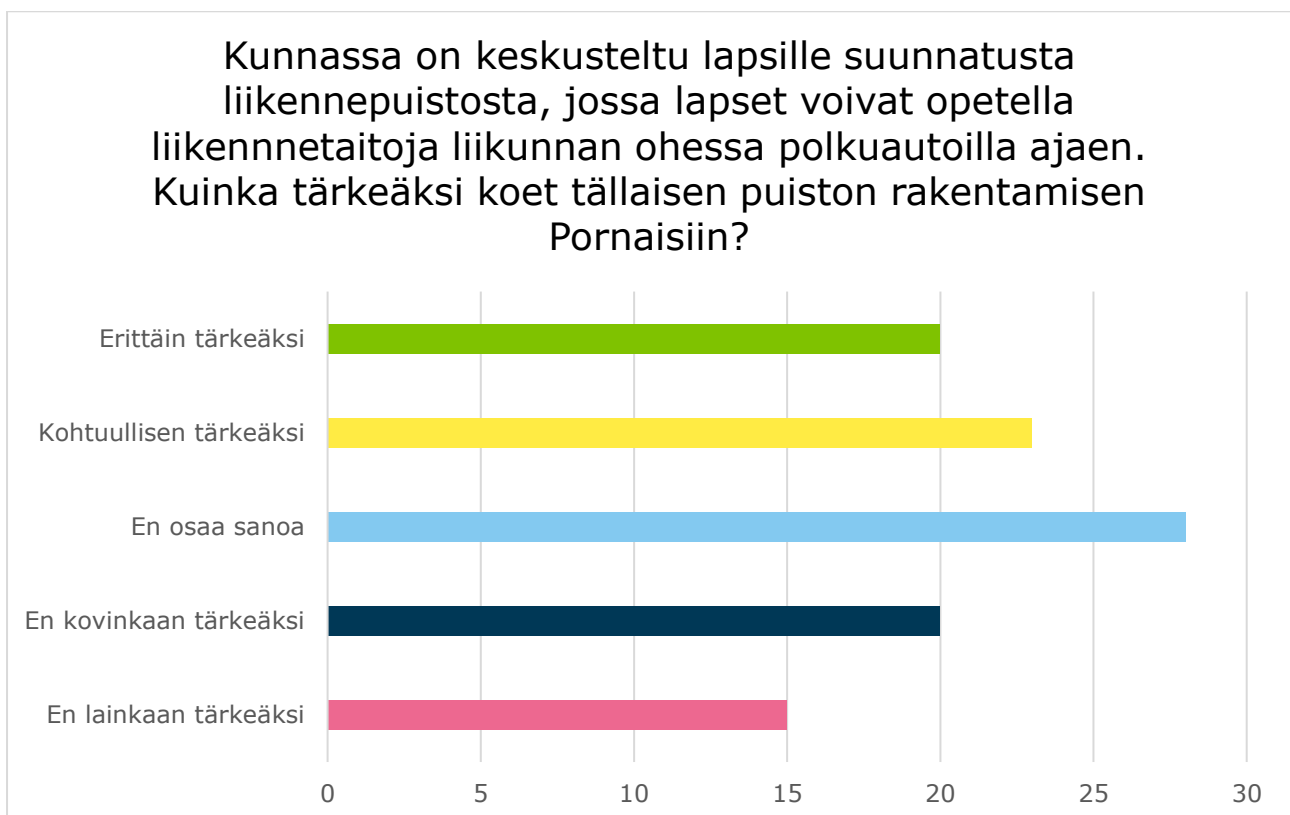
3.1 Uusien liikuntapaikkojen tarve ja sijainti

Liikennepuisto

Pornaisiin on suunniteltu rakennettavaksi lapsille suunnattu liikennepuisto, jossa lapset voivat opetella liikennetaitoja polkuautoilla ajaen. Liikennepuiston tarvetta ja mahdollista käyttöastetta kartoitettiin varhaiskasvatuksen työntekijöille, opettajille sekä kuntalaisille suunnatuissa kyselyissä. Yrityksille suunnatussa kyselyssä tiedusteltiin yritysten mahdollista halua sponsoroida kyseistä kohdetta. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja opettajien kyselyssä tarve tällaiselle liikennepuistolle koettiin kohtuulliseksi. Kuntalaisten vastausten perusteella tarvetta liikennepuistolle ei pidetty niin perusteellisena. Taulukossa 9 (Taulukko 9) on esitetty kaikkien vastaajien yhteenlaskettu mielipide liikennepuiston tarpeellisuudesta.

Taulukko 9

Liikennepuiston tarpeellisuus Pornaisissa. Vastaajia 106 kappaletta.

14.9.2022

Monitoimihalli

Kyselyissä selvitettiin Pornaisiin suunnitellun monitoimihallin mahdollista käyttöä harrastusten ja liikunnan tukemisessa. Lisäksi kartoitettiin halliin toivottuja toiminnallisuuksia myös muiden palveluiden osalta. Tarpeellisuutta kysyttiin kaikissa muissa paitsi yläkoululaisille suunnatussa kyselyssä. Monitoimihallin rakentaminen Pornaisiin koettiin yleisesti toivotuksi. Halliin sijoitettavien toiminnallisuuksien osalta esiin nousi erityisen paljon vastauksia. Liikunnan osalta halliin toivottiin etenkin pallopeliiareenoihin liittyviä toimintoja; lajeista salibandy ja padel nousivat harrastemahdollisuuslistalla korkealle. Lisäksi haluttiin hallille riittävää laajuutta täyttämään eri lajien viralliset kenttäkoot. Niin ikään kuntosali ja erilaisia voimalajien harrastemahdollisuuksia toivottiin tuomaan helpotusta kuntosalien ylikuormittumiseen.

Vastauksissa nousi esiin myös ehdotuksia muista halliin sijoitettavista toiminnallisuuksista. Esimerkkejä tällaisista olivat konsertteja, messuja ja erilaisia juhlatilaisuuksia tukevat toiminnot, kuten kahvio ja infopiste. Hyviä katsomotiloja toivottiin mahdollistamaan urheilukilpailujen mielekäs järjestäminen ja uudenlainen urheilukulttuurin luominen. Yrityksien vastauksissa toivottiin monitoimihalliin toimintoja virkistyspäivien ja asiakastapahtumien tukemiseen. Lisäksi muutama yritysten kyselyihin vastannut henkilö koki olevansa valmis tukemaan monitoimihallin rakentamista ja toimintaa esimerkiksi mainospaikkänäkyvyydellä tai talkootoiminnalla. Taulukossa 10 (Taulukko 10) on yhdistettynä kaikki monitoimihallin tarpeellisuutta koskevaan kysymykseen vastanneiden mielipiteet.

HUOMIOITA TOIVEISTA MONITOIMIHALLIN SUHTEEN

"Kiipeilyseiniä, pelikenttiä, joihin on mahdollista rakentaa tempuratoja monipuolisesti. Juhlia ja teatteriesityksiä varten istumapaikkoja."

*Varhaiskasvatuksen
työntekijä, Pornainen*

"Riittävän iso, jotta täyttää eri lajien viralliset kenttäkoot. Niin voisi pitää virallisia kisoja."

*Ala-asteen opettaja,
Pornainen*

"Kuntosali, crossfit -sali, sähly, jalkapallo, tennis, padel."

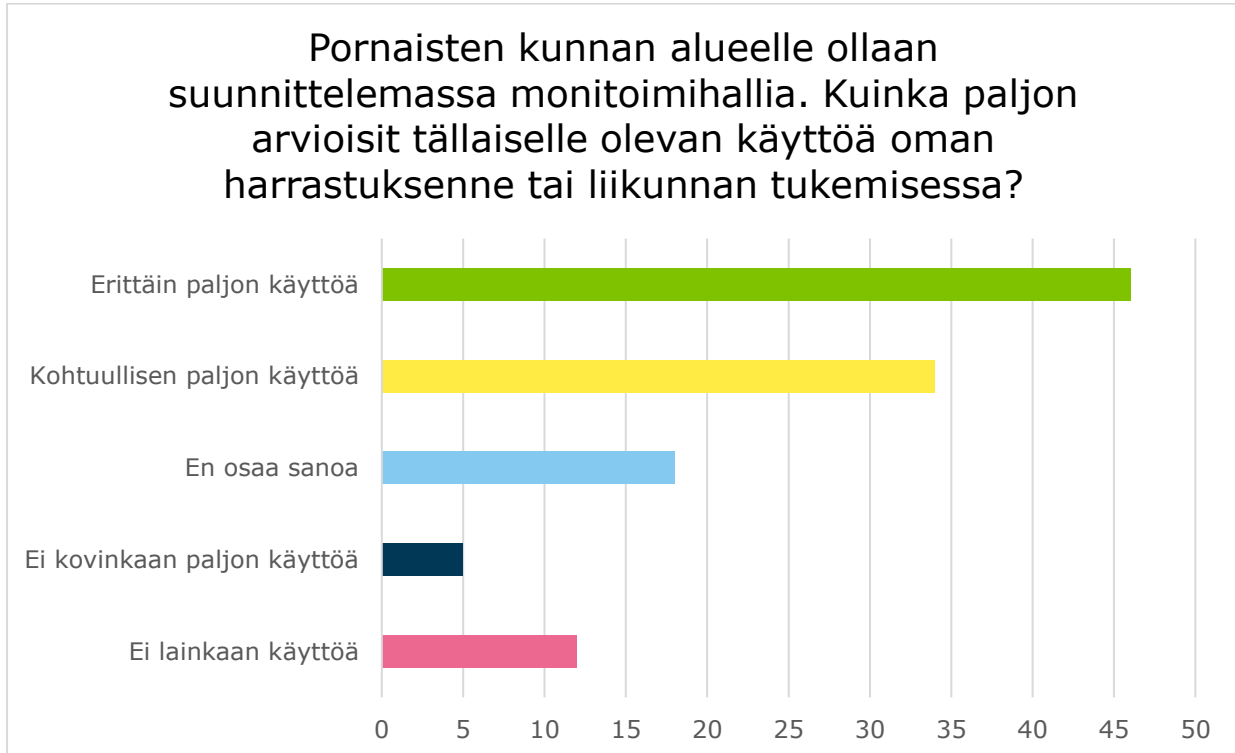
*Kuntalainen 30- 49 v,
Pornainen*

14.9.2022

Taulukko 10

Kokemus monitoimihallin tarpeellisuudesta Pornaisissa. Vastaajia 115 kappaletta.

Leikkipuistojen toiminnallisuus

Leikkipuistojen kuntoon ja nykyaikaistamiseen on Pornaisissa kiinnitetty viime vuosina erityistä huomiota. Leikkipuistojen toiminnallisuuteen ja kannustavuuteen koko perheen liikuttajana on kuitenkin toivottu entistä enemmän keinoja. Kyselyissä kysyttiin leikkipuistojen toiminnallisuudesta kuntalaisten sekä varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja opettajien mielipidettä. Kuntalaisten vastauksissa ilmeni, että leikkipuistot kaipaavat niitä käyttävien kotitalouksien mielestä pientä päivitystä. Toiminnallisuuden koettiin lisääntyvän aikuisten näkökulmasta etenkin ulkokuntosalilaitteiden ja niihin liittyvien jumppaohjeiden sijoittamisella leikkipaikkojen läheisyyteen. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja opettajien mielestä leikkipaikkojen toiminnallisuuden koettiin niin ikään kaipaavan pientä päivitystä. Vastauksissa korostui jälleen aikuisten liikuntamahdollisuuksien lisääminen leikkipaikkojen yhteyteen. Esiin nousi kuitenkin myös toive lasten liikunta- ja leikkitoimintojen monipuolistamisesta. Lisäinvestointeina toivottiin etenkin kiipeilytelineitä ja trampoliineja. Koulujen välituntipihoilla toivottiin huomioimaan myös teini-ikäiset

MITEN KEHITTÄISIT PORNAISTEN LEIKKIPAikkoJA?

”Pieniä melko suppeita leikkipuistoja on ripoteltu pitkin poikin mutta iso, nykyaikaista ja kattavaa ei ole.”

*Kuntalainen 30- 49 v,
Pornainen*

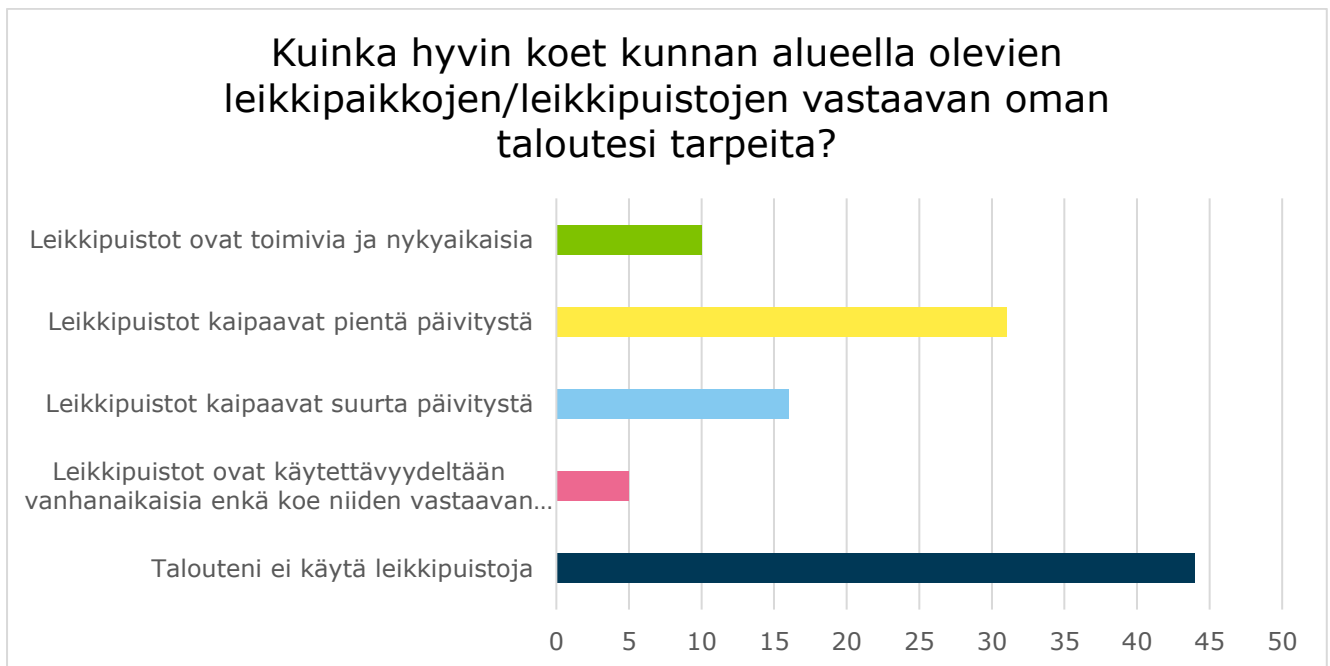

14.9.2022

käyttäjät. Taulukoissa 11 ja 12 (Taulukko 11 ja Taulukko 12) on esitetty yhdistelmä kyselyihin vastanneiden tuloksista.

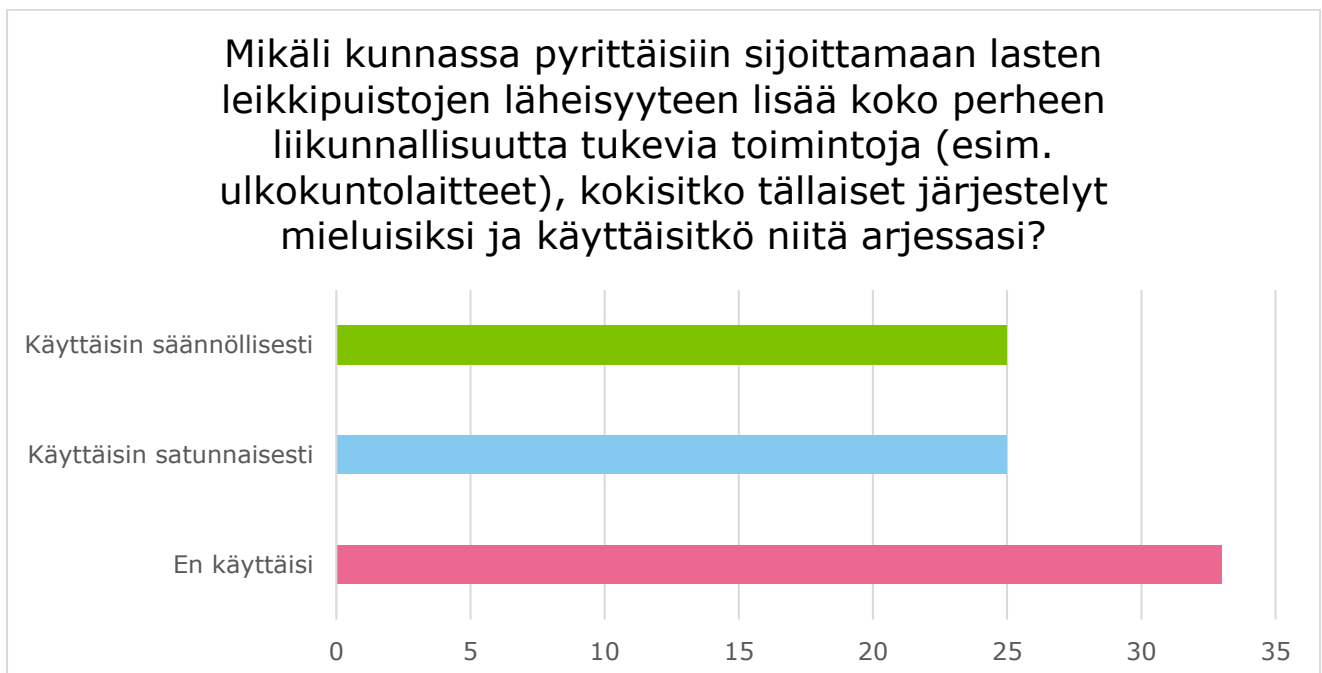
Taulukko 11

Leikkipuistojen nykyaikaisuus ja vastaavuus. Vastaajia 106 kappaletta.

Taulukko 12

Leikkipuistojen toiminnallistaminen. Vastaajia 83 kappaletta.

14.9.2022

3.2 Nykyisten liikuntapaikkojen kehittäminen ja kunnostaminen

Kyselyissä esille nousseita kunnostuskohteita olivat etenkin koulujen ja päiväkotien lähellä olevat kohteet. Näiden osalta kunnostustarpeet keskittyivät yleiseen siisteyteen, pieneen pintaremontointiin ja etenkin pukuhuone- ja wc-tilojen kunnostamiseen. Kehitystarpeet liittyivät erilaisiin laitetoiveisiin, kuten esimerkiksi korkeushyppytelineiden tai muiden yleisurheiluvälineiden hankintaan. Yksi merkittävimmistä korjaus- ja kehitystarpeita kyselyissä kerännyt kohde oli Pornaisten kuntosali. Kunnostusta ja uudistusta sinne toivottiin etenkin laitteiston osalta. Myös ilmastointi sekä suihku- ja pukeutumistilat aiheuttivat keskustelua. Toinen merkittävä esiin noussut kohde oli Kotojärven virkistysalueella sijaitsevat liikuntapaikat. Kotojärven kuntorataa ja kuntoportaita käytetään kuntalaisten keskuudessa paljon ja tämä näkyy luonnollisesti esiin nousseen palautteen määrässä. Eniten toivottiin kuntoradan pohjan tarkempaa huoltoa ja yleisen siisteyden ylläpitoa. Kehityskohteina nimettiin muun muassa parkkipaikan laajennus sekä koirien ulkoilumahdollisuuksien parannus.

Yleisesti voidaan sanoa, että lähes jokaisen kohteen kunnostus- ja kehitystoiveissa ilmeni yleisestä siisteydestä huolehtiminen. Huomioitavaa oli se, että kesällä käytettävät kohteet keräsivät osakseen enemmän vastauksia, kuin talvella käytettävät kohteet. Tämä on kuitenkin luonnollista, sillä kyselyn aukiolon ajankohta osui kesäkuukausiin. Kehitystarpeiden määrää kannattaa myös verrata liikuntapaikkojen käyttömäärään (taulukko esitetty luvussa 2.3). Enemmän käyttöä tarkoittaa luonnollisesti enemmän esiin nousseita kunnostus ja kehitystarpeita.

Kaikki kyselyissä esiin nousseet kunnostus- ja kehitystarpeet on lueteltu liitteessä 10. Kunnostus- ja kehitystarpeita luetteloidessa on palautteista poistettu selkeitä päällekkäisyyksiä. Samaa taulukkoa on käytetty hyväksi asiantuntijan suorittaessa kuntokartoitusta. Tulokset asiantuntijan kuntokartoituksesta löytyvät luvusta 4.

MITEN KEHITTÄISIT PORNAINEN KUNNAN LIIKUNTAPAIKKOJA?

”Innostavia ohjaajia, tunteja ja lajeja kaikille ryhmille vauvasta vaariin. Liikunnaniloa kaikille, niin terveyskulut saadaan pienimmiksi.”

*Kuntalainen 30–49 v,
Pornainen*

”Lasten ja aikuisten liikuntapaikkojen yhdistäminen, kuten liikuntavälineet aikuisille ja lapsille aidatulla alueella liikunnallinen leikkipaikka”

*Varhaiskasvatuksen opettaja,
Pornainen*

”Triathlon voisi olla aika kova myyntivaltti Pornaisille, Kotojärvi triathlon kulttuurihistoriallisissa maisemissa”

*Kuntalainen 30–49 v,
Pornainen*

”Monipuolinen ulkokuntosali, kiipeilypuisto”

Yläkoulun oppilas, Pornainen

14.9.2022

3.3 Mitä uusia lajeja tulisi voida harrastaa Pornaisissa

Kartoitimme eri käyttäjäryhmien toiveita lajeille, joiden harrastamiseen ei vielä ollut Pornaisissa mahdollisuutta. Kyselyiden tuloksissa ilmeni, että Pornaisista löytyy muutamia tällaisia lajeja, jotka toistuivat monen eri käyttäjäryhmän toiveissa.

Urheiluseurat kaipasivat etenkin täysimittaista ja kilpaharrastamisen mahdollistavaa salibandykenttää. Samaa mahdollisuutta toivottiin myös kuntalaisten toimesta. Esille nousi huomio salibandyn suosioista etenkin lasten ja nuorten keskuudessa. Muita kuntalaisten vastauksissa korostuvia epäkohtia olivat uinnin ja vesijumpan harrastamahdollisuuksien puuttuminen. Samoissa vastauksissa kuitenkin usein todettiin, että uimahallin rakentaminen lienee Pornaisiin liian iso ja kallis investointi. Lisäksi useissa vastauksissa toivottiin harrastumahdollisuudeksi padelia sekä erilaisia tanssilajeja mahdollistavia saleja. Myös joogaa ja vauvajumppia toivottiin.

Lisäksi varhaiskasvatuksen ja opettajien kyselyssä selvisi, että on olemassa muutamia liikuntapaikkoja, joita ei Pornaisista löydy, mutta ne löytyvät kuitenkin kohtuullisen matkan päästä lähikunnista. Tällaisia kohteita olivat muun muassa jäähallit, uimahallit, laskettelu- ja luontokohteet sekä trampoliinipuistot. Käytön esteeksi koettiin kuitenkin rahan puuttuminen sekä aikatauluun tai matkustukseen liittyvät tekijät.

Kuntalaisten mielipiteessä kunnan tarjoamien liikuntapalveluiden käyttöasteesta kävi ilmi, että kuntalaiset kokivat etenkin kuntosaliharjoittelun kunnan alueella vaikeaksi. Salien käyttövuorot etenkin arki-iltapäivisin ovat ylikuormittuneet. Lisäksi koettiin, että tilat täyttyvät pääasiassa tavoitteellista lihaskuntoharjoittelua harrastavista henkilöistä. Saliharjoitteluun toivottiinkin myös eläkeläisille ja nuorisolle helpommin lähestyttävää aikoja ja paikkoja. Yhdeksi tällaiseksi helposti lähestyttäväksi vaihtoehdoksi nousi ulkosalien vaihtoehto.

Pornaisten kunnassa on huhti-toukokuussa 2022 toteutettu käyttäjätutkimus David-ulkokuntosalilaitteilla. Yhteensä seitsemän ulkokuntosalilaitetta oli sijoitettuna Kotojärven tuntumaan ja niiden käyttäjämääriä laskettiin Omnigym-laitteiden avulla. Tarkastelujakso kesti viisi viikkoa ja sinä aikana jokaista laitetta käytettiin keskimäärin 25–30 tuntia. Kokeilusta toteutettiin Pornaisissa myös käyttäjätyytyväisyystutkimus, jossa ilmeni, että merkin ulkokuntosalilaitteistoon oltiin 92 prosenttisesti tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Lisäksi 100 prosenttia vastaajista toivoi laitteiden jäävän paikkaan pysyvästi. Samanlaisia suuntauksia oli havaittavissa myös tämän tutkimuksen yhteydessä teetetyissä kyselyissä. Avoimissa kysymyksissä toive ulkokuntosalista nousikin esille useasti.

MUITA HUOMIOITA PORNAISTEN LIIKUNTAPAIKOISTA

”Pornainen on liian pieni paikkakunta saamaan uimahallia. Monipuolinen kuntoilukeskus, josta löytyisi eri liikuntapaikkoja olisi kiva, mutta siinä pitäisi olla vetonauloja niin, että naapuri kunnista tultaisiin myös liikkumaan ja saataisiin toiminta kannattavaksi. Kaikille tulisi olla jonkunlainen maksu, edes pieni, niin paikat pysyisivät kunnossa.”

*Kuntalainen 30- 49 v,
Pornainen*

14.9.2022

4 Kuntokartoituksen havainnot ja tulokset

4.1 Yleistä

Liikuntapaikat ja niiden merkittävimmät puutteet sekä vauriot valokuvattiin. Liikuntapaikoista laaditut paikkakohtaiset kuntokartoituskortit ovat raportin liitteenä (liite 11).

4.2 Kuntoluokkien jakautuminen

Tilojen kuntoa ja kunnostustarvetta arvioitiin liikuntapaikkakohtaisen kuntoluokituksen, kuntoluokat KL1 – KL5, mukaisesti. Enemmistö liikuntapaikoista arvioitiin kuntoluokkaan 3 (Taulukko 13 ja Taulukko 14).

Liikuntapaikkakohtaisia kuntoluokituksia tarkasteltaessa tulee huomioida, että paikassa oleva yksittäinen vaurio / puute voi joissakin tapauksissa vaikuttaa koko paikan kuntoluokitukseen.

Taulukko 13

Kuntoluokkien suhteellinen jakautuminen

Kuntoluokka	KL1	KL2	KL3	KL4	KL5
Lukumäärä	1	5	11	2	1

Taulukko 14

Kuntoluokitus liikuntapaikoittain

Kuntoluokka	Kohteet
KL1	Halkian urheilukenttä
KL2	Isojärven uimapaikka, Laukkosken uimaranta, Parkkojan jalkapallokenttä, Pornaisten kuntosali, Pornaisten yhtenäiskoulun liikuntasali
KL3	Hietasen uimaranta, Mika Waltarin koulun luistelualue sekä jalkapallokenttä, Mika Waltarin koulun lähiliikuntapaikat, Mika Waltarin koulun pallokenttä, Mika Waltarin koulun yleisurheilupaikat, Pornaisten beachvolleykentät 1 ja 2, Pornaisten frisbeegolfrata, Pornaisten koiranpuiston koulutuskenttä, Pornaisten Rantalantien katukoriskenttä, Pornaisten

14.9.2022

	skeittipuisto, Pornaisten yhtenäiskoulun pihakaukalo
KL4	Kotojärven beachvolleykenttä, Parkkojan koulun liikuntasali
KL5	Mika Waltarin koulun liikuntasali

4.3 Korjaussuositukset ja -kustannukset

Korjaussuositukset ja -kustannukset arvioitiin 10-vuoden aikajaksolle (PTS) (Taulukko 15 ja Taulukko 16). Liikuntapaikkakohtaiset toimenpidesuositukset ja -kustannukset ovat esitetty liitteinä olevissa kuntokartoituskorteissa (Liite 11) sekä koontina liitteenä olevassa PTS-taulukossa (Liite 12).

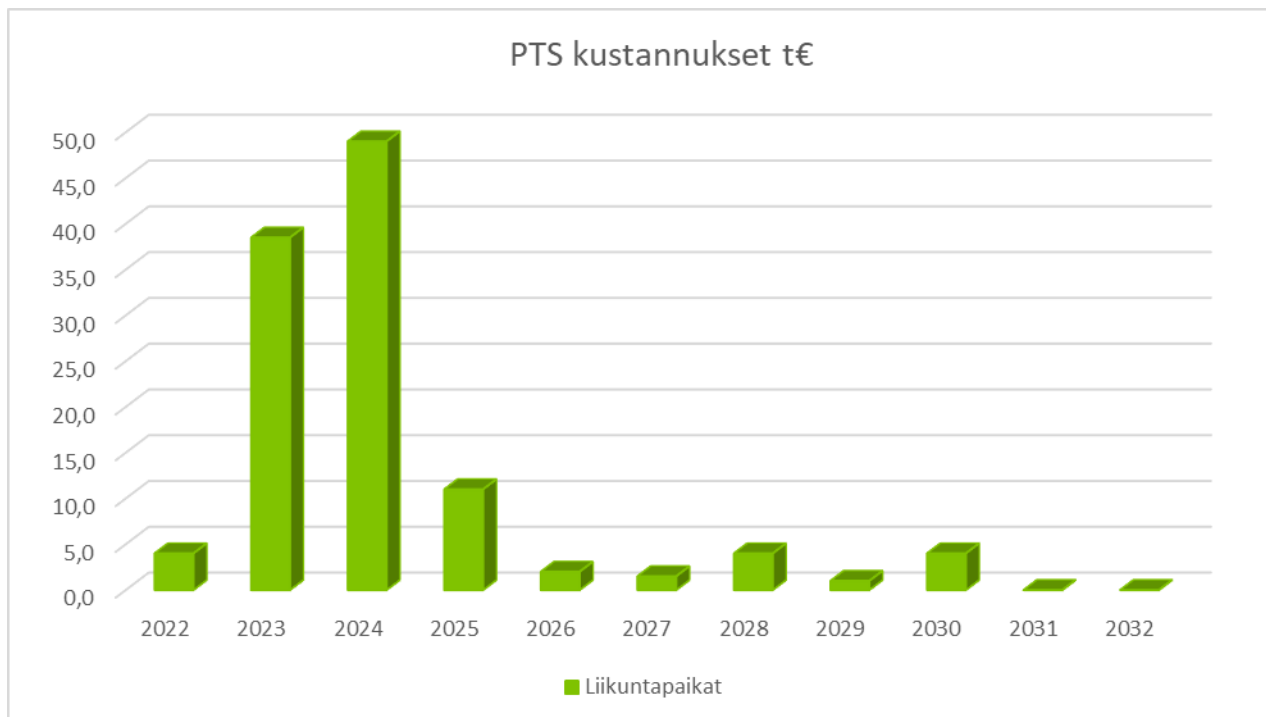
Taulukko 15

PTS-kustannusten jakautuminen 10-vuodelle.

PTS kustannukset (t€)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yhteensä
Liikuntapaikat	4,0	38,5	49,0	11,0	2,0	1,5	4,0	1,0	4,0	0,0	0,0	115,0

Taulukko 16

PTS-kustannusten jakautuminen 10-vuodelle.

14.9.2022

5 Johtopäätökset ja jatkosuositukset

Kaiken kaikkiaan Pornaisten liikuntapaikkojen kuntoon ja monipuolisuuteen ollaan kohtuullisen tyytyväisiä. Korjaus- ja parannuskohteita kuitenkin löytyy. Kuntalaiset eri viiteryhmineen kokevat liikuntapaikkojen kunnosta ja nykyaikaisuudesta huolehtimisen tärkeäksi. Etenkin lasten ja nuorten liikunta ja harrastusmahdollisuudet haluttiin jatkossakin turvata oman kunnan toimesta.

Toiveita uusille liikuntapaikkojen investoinneille nousi paikoittain esille runsaasti. Toiveiden kirjo on laaja, jokaisen käyttäjän toivoessa kehitystä oman harrastuksensa tukitoiminnoille. Muutamat kehityskohteet saivat kuitenkin poikkeuksellisen paljon kannatusta osakseen. Eräinä tällaisina voidaan mainita toiveet jää- ja uimahallien rakentamisesta. Kyseiset kohteet nousivat esille huomattavan monien kyselyihin vastanneiden palautteissa. Vastanneiden keskuudessa tiedostettiin hyvin se, että tällaisten investointien tekeminen tunnetusti vaatii suuria resursseja. Paikkatietoanalyysien mukaan Pornaisten lähialueilta löytyy kattava palveluverkko, joka mahdollistaa monipuoliseen ja moneen tarpeeseen vastaavat liikuntamuodot. Näitä on jo totuttu paikallisten keskuudessa hyödyntämään, mutta niiden saattaminen paremmin saavutettavaksi voisi olla tarpeen. Keinoja tällaiseen voisivat olla esimerkiksi joukkoliikenneyhteyksien parantaminen tai yhteiskuljetuksien järjestäminen suosituimpiin liikuntakohteisiin, kuten Järvenpään uimahalliin tai lähialueen jäähalleihin. Järjestelyt vaativat luonnollisesti myös yhteistyötä lähikuntien palveluntarjoajien kanssa.

Toinen useasti esille noussut toive parannusehdotuksista liittyi alueella merkittävää suosiota nauttivan salibandyn harrastusmahdollisuuksiin, joka koettiin erityisen tärkeäksi turvata etenkin lapsille ja nuorille. Lajin potentiaalia myös kilpailu-urheilulliset tavoitteet silmällä pitäen halutaan kohottaa. Samassa yhteydessä nousi esille kunnan tavoitteet monitoimihallin rakentamisesta. Monitoimihallilta toivottiinkin rahkeita juuri salibandyn harrastamista varten etenkin virallisten kaukalokokojen osalta. Lajin kilpailutoiminnan houkuttelevuuden osalta myös monitoimihalliin sijoitettavien oheispalveluiden, kuten katsomotilojen vaade on ilmeinen. Hallin tulevaisuuden käytettävyyden ja käyttöasteen turvaamisen kannalta muunneltavuus on avainasemassa. Tiloja ei kannata rakentaa vain yhteen käyttöön sopiviksi, vaan niistä on pyrittävä saamaan monenlaista kattavaa toimintaa palveleva kokonaisuus.

Kuntosaliharrastus on vuosia ollut kasvavassa suosiossa kaikissa ikäryhmissä, ja Pornainen ei ole tässä suhteessa poikkeus. Kuntosalivuorojen vaikea saatavuus, tilojen ahtaus ja huonokuntoisuus sekä vanhanaikaiset laitteet koettiin monissa kohdin ongelmaksi. Monilla oli tuoreesti mielessä aiemmin keväällä Pornaisissa toteutettu ulkokuntosalikokeilu ja siitä toivottiinkin helpotusta vallitsevaan kuntosalitilojen puutteeseen. Toisaalta tällaiset ulkolaitteet ovat usein käyttökelpoisia vain kesäisin, jolloin pahimpien ruuhkien sisäsäleillä koettiin myös hetkellisesti helpottavan. Ulkokuntosalilaitteiden mahdollista tuomista pysyvästi Pornaisiin kuitenkin toivottiin ja niiden sijoittelulle toivottiin keskitettyä ja keskeistä paikkaa. Laitteita ei ole järkevää ripotella useisiin eri kohteisiin.

14.9.2022

Ulkoliikuntalaitteista toivottiin toiminnallisuutta myös leikkipuistojen yhteyteen. Tämä sotii ajatusta vastaan yhdestä keskitetystä ulkoliikuntapuistosta. Toisaalta myös leikkipuistojen osalta toivottiin panostusta yhteen kattavaan ja monipuoliseen kohteeseen, mieluummin kuin ripotellen kaikkiin. Hyvälle leikki- tai liikunta-alueelle ollaan valmiita matkustamaan pidemmänkin matkan päästä. Tämä edellyttää myös parkkiloista, opasteista ja liikenneyhteyksistä huolehtimisesta. Keskitämisen etuna voidaan katsoa olevan myös muista viihtyvyyden takaavista tekijöistä, kuten siisteydestä ja kunnossapidosta huolehtimisesta helpottuminen.

6 Liitteet

- 1) Liikuntapaikkojen luokittelu
- 2) Karttaliitteet
- 3) Kyselyiden tulokset
- 4) Pornaisten liikuntapaikkaverkoston kartta
- 5) Pornaisten keskustan liikuntapaikkaverkoston kartta
- 6) Lähikuntien liikuntapaikkojen kartat
- 7) Lähikuntien liikuntareittien kartat
- 8) Seudullisten virkistysalueiden ja liikuntareittien kartta
- 9) Esteettömyyshavainnot - taulukko
- 10) Kunnostus ja kehitystarpeet – taulukko
- 11) Kuntokartoituskortit
- 12) PTS - taulukko

